

RP 213/2005 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras så att i lagen fastställs den arbetsinkomst som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och de arbetsinkomster som skall räknas till den lönesumma som utgör grund för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie.

Arbetslöshetsförsäkringspremierna tas ut i

samband med arbetsgivares olycksfallsförsäkringspremie. Den arbetsinkomst som skall användas som grund för arbetslöshetsförsäkringspremierna överensstämmer enligt förslaget med den arbetsinkomst som föreslagits som grund för olycksfallsförsäkringspremierna.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

MOTIVERING

1. Nuläge

Skyldigheten att betala arbetslöshetsförsäkringspremie är bunden till skyldigheten att teckna olycksfallsförsäkring. En arbetsgivare enligt 12 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförsäkringsförmåner (555/1998), nedan finansieringslagen, som enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) är skyldig att försäkra sina arbetstagare, är förpliktad att betala arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie. Skyldighet att betala arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie har i tillämpliga delar också statliga affärsverk, på vilka tillämpas lagen om statliga affärsverk (1185/2002). Arbetsgivares olycksfallsförsäkring omfattar alla arbetstagare som står i anställningsförhållande till arbetsgivaren. I 2 mom. förtecknas de personer för vilka en arbetsgivare dock inte är skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie.

Personer i anställnings- eller tjänsteförhållande eller annat tjänstgöringsförhållande, vilka berörs av obligatoriskt olycksfallsskydd som ordnas av arbetsgivaren eller olycksfallsskydd som bestäms enligt lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/1990) och som avses i lagen om olycksfallsförsäkring, är enligt 15 § i finansieringslagen skyldiga att betala löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. I 2 mom. förtecknas de personer som inte är skyldiga att betala försäkringspremie.

I finansieringslagens 19 § fastställs som inkomst som utgör grund för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie den lönesumma enligt vilken arbetsgivares olycksfallsförsäkringspremie bestäms. Statliga affärsverks arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på basis av de löner som affärsverken betalt och som avses i 13 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996).

Den inkomst som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie fastställs i 19 a § i finansieringslagen. Lön eller annat vederlag som erhållits i anställnings- eller tjänsteförhållande eller annat tjänstgörings-

förhållande och som betalats som ersättning för arbete utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Som lön för utlandsarbete betraktas den lön som borde betalas i Finland för motsvarande arbete eller lön som annars kan anses motsvara nämnda arbete. Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie innehålls enligt 3 mom. inte från sådan kompletteringsdagpenning som betalats av en sjukkasse som är verksam i samband med arbetsgivaren.

Enligt 20 § i finansieringslagen innehåller arbetsgivaren i samband med varje lönebetalning löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie hos arbetstagare som berörs av lagstadgat olycksfallsskydd. I 21 § föreskrivs om uttag och redovisning av premierna. De försäkringsanstalter som avses i 29 § i lagen om olycksfallsförsäkring tar hos arbetsgivare ut arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie utifrån den lönesumma enligt vilken olycksfallsförsäkringspremien bestäms. Till lönesumman hänförs likväl inte i fråga om löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie lönerna för de personer som befriats från skyldigheten att betala premie. En arbetsgivare svarar gentemot försäkringsanstalten även för betalningen av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie.

2. Nuläge och föreslagna ändringar

Den inkomst som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie fastställdes en gång i tiden så att den överensstämde med statsrådets förordning om de förvärvsinkomster som skall inräknas i det lönebelopp som olycksfallsförsäkringspremien grundar sig på (1145/2004). Syftet med denna förordning var att den med några få undantag skall motsvara arbetspensionssystemets bestämmelser om förvärvsinkomst.

Bestämmelserna om förvärvsinkomster i lagen om pension för arbetstagare har förtydligats genom en lagändring (885/2004) som trädde i kraft vid ingången av 2005. I reger-

ingens proposition till riksdagen med förslag till lag om pension för arbetstagare och till vissa lagar som har samband med den (RP 45/2005 rd) har en översyn av begreppet lön som utgör grund för pension föreslagits för sådana resultatpremiers del som arbetstagaren inte kan påverka med sin arbetsinsats.

I regeringens proposition om ändring av finansieringen av sjukförsäkringen (RP 68/2005 rd) har föreslagits att den lön som används som grund för betalningen av dagpenning skall fastställas så att den i sak motsvarar det inkomstbegrepp som används som grund för arbetspensionsförsäkringspremierna. I samband med propositionen om ändring av finansieringen av sjukförsäkringen föreslås att det lönebegrepp som utgör grund för folkpensionsavgiften också ändras så att det motsvarar det lönebegrepp som föreslagits som grund för arbetsgivares sjukförsäkringspremie och den nya dagpenningen enligt sjukförsäkringen.

I regeringens proposition om ändring av olycksfallsförsäkringslagen (RP 204/2005 rd) har bl.a. föreslagits att lönebegreppet enligt olycksfallsförsäkringen samordnas med 7 § i APL med beaktande av de mindre ändringar som föreslagits i pensionslagen.

Skillnaderna mellan lönebegreppen i de olika socialförsäkringssystemen försvårar lönebokföringen för arbetsgivaren som sköter om socialförsäkringspremierna. Skillnaderna är inte heller ändamålsenliga med tanke på överskådligheten i fråga om finansieringen av systemen. Eftersom arbetslöshetsförsäkringspremierna tas ut i samband med arbetsgivares olycksfallsförsäkringspremie är det speciellt viktigt att samma arbetsinkomst utgör grund för vardera premien. I denna proposition föreslås att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras så att den arbetsinkomst som utgör grund för premierna fastställs i lagen. Arbetsinkomsten fastställs enligt förslaget så att den motsvarar den arbetsinkomst som föreslås som grund för

olycksfallsförsäkringspremierna.

3. Propositionens konsekvenser

I och med att den förvärvsinkomst som utgör grund för försäkringspremien blir densamma som inom olycksfallsförsäkringen och arbetspensionssystemet förenklas arbetsgivarens lönebokföring. Det innebär också att finansieringen av de olika systemen blir överskådligare. Förenhetligandet av förvärvsinkomstbegreppet har inga betydande ekonomiska verkningar, eftersom skillnaderna mellan de olika systemen till sina ekonomiska konsekvenser också för närvarande endast är obetydliga.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts i samarbete med de centrala arbetsmarknadsorganisationerna. Arbetslöshetsförsäkringsfonden, olycksfallsförsäkringsanstaltens förbund och försäkringsinspektionen har hörts i samband med beredningen.

5. Samband med andra propositioner

Den arbetsinkomst som i propositionen föreslås som grund för arbetslöshetsförsäkringspremien sammanfaller med den arbetsinkomst som skall utgöra grund för olycksfallsförsäkringen och som är föremål för det förslag till ändring av lagen om olycksfallsförsäkring som behandlas i riksdagen som bäst (RP 204/2005 rd). I propositionen har också de ändringar som regeringen har föreslagit i arbetspensionssystemets bestämmelser om förvärvsinkomst beaktats och som ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om pension för arbetstagare och till vissa lagar som har samband med den. (RP 45/2005 rd).

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

19 §. I den gällande lagen fastställs i 19 § först den inkomst som utgör grund för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie och i 19 a § den inkomst som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. I förslagetpropositionen fastställs först den lön som utgör grund för premien, dvs. grunden för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Därefter fastställs arbetsgivares premie som summan av dessa löner.

I 19 § i finansieringslagen fastställs den förvärvsinkomst som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Den motsvarar fullständigt förvärvsinkomstbegreppet i fråga om olycksfallsförsäkringen. Löner, resultatpremier eller andra vederlag som betalas eller enligt avtal skall betalas som ersättning för arbete betraktas som förvärvsinkomst som utgör grund för försäkringspremien.

Till förvärvsinkomster räknas alltså grundlön, som kan bestämmas utifrån tiden eller arbetsprestationen eller bådadera, och olika lönetillägg och löneförhöjningar. Som lön för arbete räknas enligt nuvarande praxis också semesterlön samt semesterpenning eller andra motsvarande förmåner och semesterersättning som betalas när ett anställningsförhållande upphör. Som vederlag för arbete räknas enligt vedertagen tillämpningspraxis också naturförmåner.

Under de senaste åren har det vid sidan om den traditionella tidlönen eller prestationslönen i allt större utsträckning börjat förekomma olika resultatpremier. Med resultatpremie avses en premie vars storlek bestäms utifrån en arbetstagares, en arbetstagargrupps, en arbetsenhets eller t.o.m. hela företagets resultat. Arbetstagaren kan genom sin arbetsinsats påverka resultatpremiens storlek och därför är premien utan tvivel vederlag för utfört arbete. En resultatpremie kan också utbetalas i annan form än som en penningprestation. När en arbetstagare inom ramen för ett resul-

tatpremiesystem får aktier utan vederlag talar man om aktiepremie. En sådan premie inräknas i förvärvsinkomsten oberoende av i vilken form den betalas. Resultatlön är t.ex. bonus, tantiem som grundar sig på företagets årliga vinst samt produktionspremier och produktionstillägg som betalas till grupper. Arbetsgivaren kan dessutom komplettera tid- och prestationslöner med resultatpremier eller resultatpremietillägg, som vanligen är kollektiva löner om vars användning, innehåll och struktur företagsledningen beslutar. Sådana resultatpremieposter är också förvärvsinkomst.

Till förvärvsinkomster räknas också lön för arbete som enligt avtal skall utbetalas men som på grund av arbetsgivarens betalningsoförmåga inte betalats, om det finns ett tillförlitligt bevis för detta, t.ex. en konkursdom. Ett sådant vederlag anses höra till förvärvsinkomsten också då det i stället för av arbetsgivaren betalas till arbetstagaren av en myndighet som sköter lönegarantiärenden och som avses i lönegarantilagen (866/1998) eller någon annan betalare (ställföreträdande betalare).

Till förvärvsinkomst räknas sådant vederlag för arbete som enligt avtal delvis eller helt skall gottgöras i form av betjäningssavgifter eller frivilliga gåvor av allmänheten. Till den lön som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien räknas också dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal. Kompletteringsdagpenning räknas enligt förslaget till förvärvsinkomster. Om en del av dagpenningen betalas som dagpenning enligt sjukförsäkringslagen och en del som kompletteringsdagpenning, räknas endast den del som betalats som kompletteringsdagpenning till förvärvsinkomsten. En sjukkasse kan också betala tilläggsdagpenning till en arbetstagaren. Tilläggsdagpenning är en förmån som betalas efter det

att en medlems rätt till lön för sjukdomstid eller kompletteringsdagpenning enligt kollektivavtalet har upphört. Tilläggsdagpenningen är inte vederlag för arbete, utan försäkringsersättning.

Till lönen räknas också sådant vederlag för arbete som enligt avtal skall gottgöras genom stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), eller genom något annat motsvarande stöd som betalas av staten eller kommunen. Enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn betalas stödet för privat vård direkt till den privata vårdproducent som föräldern väljer för ordnande av privat dagvård. Stödet kan bestå av vårdpenning och ett inkomstrelaterat vårdtillägg. Dessutom kan kommunen bestämma att vårdpenningen eller vårdtillägget betalas till ett förhöjt belopp (kommuntillägg). Stödet för privat vård kan enligt regeringens proposition om detta (RP 208/1966 rd) betraktas som lön enligt lagen om arbetsavtal som familjen betalar till vårdproducenten men som tekniskt betalas ut via Folkpensionsanstalten.

I 2 mom. föreslås en förteckning med exempel på belopp som inte beaktas som förvärvsinkomst som skall inräknas i lönebeloppet. I förvärvsinkomsten inräknas inte är inte sådana förmåner eller prestationer som erhålls på grundval av ett anställningsförhållande men i någon annan form än som ett egentligt vederlag som har överenskommit som ersättning för arbetet. Det innebär att personalförmåner som erhållits av arbetsgivaren inte räknas till förvärvsinkomsterna. Med personalförmåner avses förmåner som arbetsgivaren ger sina anställda i någon annan form än pengar. De är i regel avsedda att vara fortgående förmåner, och de utgör vanligen inte anställningsvillkor. Eftersom dessa förmåner inte är naturaförmåner som kan jämföras med lön har deras värde i pengar inte fastställts i det beslut om naturaförmåner som skattestyrelsen varje år meddelar. En personalförmån är en kollektiv förmån. När en motsvarande förmån endast ges åt vissa personer i företaget är det inte fråga om en personalförmån, utan om ett vederlag som betalas för arbete och alltså ett belopp som skall räknas till förvärvsinkomsterna. Om en arbetsgivare tecknar en individuell pensions-

försäkring för en arbetstagare, räknas arbetsgivarens försäkringsavgifter som förvärvsinkomst till den del som de anses vara arbetstagarens beskattningsbara inkomst i beskattningen.

Ränteförmån för lån som erhållits på grundval av ett anställningsförhållande betraktas inte som vederlag som skall inräknas i förvärvsinkomsterna. Till förvärvsinkomst räknas inte heller rätt att på grundval av ett anställningsförhållande teckna aktier eller andelar i ett samfund till lägre pris än det gängse, om förmånen kan utnyttjas av en majoritet av de anställda. I de situationer då rätten att teckna aktier eller andelar i ett samfund till lägre pris än det gängse är begränsad till att gälla endast vissa personer, kan förmånen anses vara vederlag för arbete.

Till förvärvsinkomsterna räknas enligt 4 mom. inte en i 66 § i inkomstskattelagen (1535/1992) avsedd förmån som uppkommer genom utnyttjande av en anställningsoption, eller en sådan prestation som i huvudsak bestäms enligt förändringen av värdet på företagets aktier. Optionssystemen grundar sig på beslut av aktieägarna, och inte på avlöningssystem som företagsledningen fastställer. Det väsentliga är att värdet på arbetstagarens behållning av optionsrätten när den avtalas inte likt lön tydligt kan uppskattas och att arbetstagaren inte heller genom sin arbetsinsats direkt kan påverka dess värde.

I fråga om företag, vars aktier noteras offentligt, grundar sig den eventuella behållningen av optionssystemen på förändringen av värdet på företagets aktie. Också i sådana företag vilkas aktier inte noteras på börsen eller på någon annan offentlig marknadsplats kan det finnas anställningsoptionssystem eller andra jämförbara motivationssystem. Inte heller i sådana företag kan den eventuella förmån som erhålls genom optioner anses vara så fast bunden till arbetstagarnas arbetsinsats att förmånen borde räknas till förvärvsinkomsten. Också på onoterade aktiers värdestegring kan många omständigheter inverka som är oberoende av arbetstagarnas arbetsinsatser, och därför måste prestationer som betalas på grundval av onoterade aktiers värdestegring bedömas på samma sätt som anställningsoptioner som grundar sig på börsaktier, även om förmånens värde i be-

skattningen bestäms enligt aktiens matematiska värde.

Till förvärvsinkomsterna räknas inte heller andra belopp som fastställts enligt värdet på företagets aktie. Med sådana andra belopp avses t.ex. s.k. syntetiska optioner. Ett sådant belöningsystem grundar sig på en viss mängd tänkta (syntetiska) aktier, vilkas kurs följer den verkliga, börsnoterade aktiens kurs eller det på annat sätt fastställda gängse värdet på aktien. Ett syntetiskt optionssystem är till stor del likadant som ett belöningsystem som grundar sig på anställningsoptioner och därför skall ett belopp som erhållits på grundval av ett sådant system enligt förslaget inte inräknas i förvärvsinkomsterna. Bestämmelsen innebär att till förvärvsinkomsten inte heller skall räknas sådana prestationer som betalas på grundval av blandade motivationssystem och vilkas storlek delvis beror på förändringen av värdet på företagets aktier och delvis t.ex. på företagets resultat eller omsättning, om den förmån som arbetstagaren erhåller kan anses i betydande grad ha påverkats av förändringen av värdet på företagets aktier och om en förmån som erhållits på andra grunder inte kan skiljas från en förmån som baserar sig på värdeförändringen.

Värdet på en prestation som betalas till en arbetstagare kan bestämmas på aktiemarknaden också i andra situationer än de som avses i 2 mom. 4 punkten. Det är följdriktigt att inte heller andra sådana belöningsformer räknas till förvärvsinkomsten. Till förvärvsinkomsterna skall därför enligt 2 mom. 5 punkten inte räknas en premie som ges i form av en aktie i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag inom samma koncern och som noteras på en börs som är underställd myndighetstillsyn, förutsatt att värdet av den behållning premien ger beror på hur värdet av aktien utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats. På motsvarande sätt räknas inte heller premier som erhållits i form av placeringsdepositioner eller på annat motsvarande sätt till förvärvsinkomsterna, om värdet på förmånen beror på hur värdet på arbetsgivarbolagets aktie eller ett annat företags aktie inom samma koncern utvecklas under en period på minst ett år. Det aktiepremie-system som föreslås i paragrafen kan

t.ex. genomföras så att antalet aktier som ges till arbetstagaren bestäms på grundval av hur de resultatmål som fastställts i samband med att premien utlovades uppfylls under en bestämd motivationsperiod eller annan period. Värdet på aktierna bestäms däremot enligt hur aktiekursen utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovades. Den föreslagna punkten gäller också andra koncernlika ekonomiska sammanslutningar som till sin juridiska form inte är koncerner, men som bildar sådana enheter som till sina ekonomiska bindningar kan jämföras med en koncern.

Väntetiden på minst ett år från utlovandet av premien till erläggandet av premien leder till att det slutliga värdet på den förmån som erhålls inte kan fastställas när premien utlovas. Eftersom det slutliga värdet på förmånen bestäms efter det att premien utlovats på grundval av hur värdet på bolagets aktie utvecklas, kan arbetstagarens arbetsinsats inte anses ha direkt inverkan på storleken av förmånen.

Inom ramen för ett aktiepremie-system som avses i förslaget kan en del av aktiepremien betalas i form av pengar för erläggande av skatt i stället för i form av aktier. Dessutom kan premien helt eller delvis ges i form av pengar i stället för aktier också när alla de aktier som behövs inte kan överlåtas till alla arbetstagare som hör till målgruppen. En förutsättning för att en premie som betalas ut i pengar inte skall betraktas som inkomst som räknas till förvärvsinkomsten är att det i 5 punkten avsedda premie-systemets faktiska karaktär inte förändras av att premien betalas ut i pengar i stället för i aktier.

Till förvärvsinkomsten räknas enligt 6–8 punkten inte dagpenningstraktamente för arbetsresor eller annan kostnadsersättning till den del som den är skattefri, lön för väntetid enligt arbetsavtalslagen eller ersättning som betalas med anledning av att ett arbetsavtal upphör eller annat skadestånd. Enligt arbetsavtalslagen kan arbetsgivaren föreläggas att betala en arbetstagare ersättning för ogrundat hävande av arbetsavtal. Dessutom kan arbetsgivaren och den anställda sinsemellan komma överens om att avsluta anställningsförhållandet och om den ersättning som på grund av detta skall betalas till den anställda.

Posterna i fråga utgör inte vederlag för utfört arbete, utan de är ersättningar för kostnader eller skada. Lön för väntetiden är en prestation som har karaktären av ränta och som en arbetstagare har rätt till om betalningen av hans eller hennes lön eller av någon annan fordran som härrör från anställningsförhållandet fördröjs när anställningsförhållandet upphör.

Personalfondslagen (814/1989) trädde i kraft den 1 januari 1990. I regeringens proposition (RP 41/1989 rd) gällande lagen konstateras att varken socialskyddsavgifter eller APL-premier skall tas ut för fondens utbetalningar till sina medlemmar. I praktiken har inte heller belopp som en personalfond har betalat till sina medlemmar inräknats i förvärvsinkomsterna på grund av ställningstagandet i den ovan nämnda regeringspropositionen.

Personalfondslagen har ändrats från och med ingången av 2000 (1145/1999) så att en medlem i en personalfond har rätt att lyfta sin andel av vinstpremieposten kontant, om företagets eller ämbetsverkets vinstpremiesystem tillåter det. I den regeringsproposition (RP 126/1999 rd) där denna ändring föreslås konstateras att när vinstpremieandelar som betalas kontant inte införs i fonden, omfattas de inte av samma skattemässiga och andra undantag, speciellt sådana som tillämpas på arbetsgivaravgifter, som gäller de vinstpremier som betalas ur fonden. Vidare konstateras i propositionen att arbetsgivaren inte får åsamkas extra kostnader för utbetalningen av andelarna av vinstpremieandelen till de medlemmar som lyfter dem kontant. Därför konstateras också i personalfondslagens 17 a § 1 mom. att det sammanlagda beloppet av den vinstpremieandel som lyfts kontant, sådan andelen är före verkställd förskotts innehållning, och de socialförsäkringsavgifter som bestäms på basis av den är lika stort som medlemmens andel av vinstpremien enligt stadgarna.

Kontanta vinstpremier enligt personalfondslagen är så pass nya att det ännu inte finns någon vedertagen tillämpningspraxis när det gäller frågan om sådana poster skall hänföras till förvärvsinkomsten eller inte. Överföringen av en vinstpremie till en personalfond är inte till sin natur en sådan förmån

som borde anses vara vederlag för en arbetsprestation. Genom ändringen av personalfondslagen ville man utöka individens valmöjligheter. Ändringen innebar ingen ändring av vinstpremieandelens natur. En vinstpremieandel som lyfts kontant räknas alltså inte till förvärvsinkomsterna.

Om bolagsstämman beslutar att betala en del av aktiebolagets vinst till arbetstagarna, är det inte fråga om vederlag för arbete. Enligt nuvarande tillämpningspraxis räknas inte heller vinstpremier som betalas kontant till förvärvsinkomsterna, om vissa förutsättningar föreligger. Enligt praxis avses med kontant vinstpremie en annan form av kontant vinstpremie än kontant vinstpremie enligt personalfondslagen. I propositionen föreslås att denna praxis skrivs in i lagen. En förutsättning för att en kontant vinstpremie inte skall räknas till förvärvsinkomsterna är enligt 2 mom. 10 punkten att den betalas till hela personalen. Om en kontant vinstpremie endast betalas till en viss begränsad personalgrupp eller till bestämda enskilda arbetstagare, är det fråga om en post av resultatlönenatur som skall räknas till förvärvsinkomsterna. Med hela personalen avses företagets ordinarie eller långvarigare personal. Ett företag kan ha anställda med kortvariga anställningsförhållanden, t.ex. semestervikarier eller arbetstagare som utför ett kortvarigt arbete. Lagens villkor att betalningen skall omfatta hela personalen anses vara uppfyllt även om kontant vinstpremie inte betalas till sommaranställda eller andra arbetstagare i motsvarande kortvariga visstidsanställningar. Vidare förutsätts att grunderna för fastställandet av den kontanta vinstpremien överensstämmer med 2 § 2 mom. i personalfondslagen, att företagets fria kapital är större än det sammanlagda beloppet av den kontanta vinstpremie och utdelningen till aktieägarna som fastställs vid bolagsstämman och att man inte med hjälp av den kontanta vinstpremien försöker ersätta det avlöningssystem som fastställts i ett kollektivavtal eller förutsätts i ett arbetsavtal.

Enligt den föreslagna 2 mom. 11 punkten anses en delägars vinstandel eller utdelning inte heller utgöra förvärvsinkomst till den del som de beskattas som förvärvsinkomst.

Det föreslås att 3 mom. skall innehålla bestämmelser om de villkor avseende förfaran-

det när en kontant vinstpremie fastställs som skall uppfyllas för att det kan anses vara fråga om en sådan kontant vinstpremie som avses i 2 mom. 10 punkten som inte skall räknas till förvärvsinkomsterna. Enligt propositionen förutsätts att man inte beträffande betalningen av en kontant vinstpremie har ingått ett avtal som är bindande för arbetsgivaren och att ägarna fattar ett bindande beslut om utbetalningen av kontant vinstpremie vid bolagsstämman efter räkenskapsperiodens slut och att vinstpremien betalas därefter. Dessutom föreskrivs att saken skall behandlas i företaget i samarbetsförfarande eller på något annat motsvarande sätt.

I 4 § föreskrivs att som förvärvsinkomst i fråga om utlandsarbete skall den lön betraktas som borde betalas i Finland för motsvarande arbete skall betraktas som förvärvsinkomst. Om motsvarande arbete inte finns, betraktas den lön som annars kan anses motsvara nämnda arbete som förvärvsinkomst.

I 5 mom. föreskrivs om att närmare bestämmelser om vad som betraktas som arbetsinkomst enligt denna paragraf kan utfärdas genom förordning.

19 a §. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie fastställs som lönesumma utifrån de löner som arbetsgivaren eller den ställföreträdande betalaren betalar enligt 19 §.

Bestämmelserna om statliga affärsverks premier i 2 mom. motsvarar bestämmelserna i den gällande lagen.

20 §. Enligt den gällande lagen innehålls premien hos en arbetstagare som berörs av lagstadgat olycksfallsförsäkringsskydd. Paragrafen preciseras så att premien innehålls hos en betalningsskyldig arbetstagare som fastställs i 15 §.

21 §. I paragrafen hänvisas till 19 a § i stället för till den gällande 19 §.

2. Närmare bestämmelser och föreskrifter

Med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) har statsrådets förordning om inkomst som skall beaktas vid fastställande av arbetslöshetsförmån (1332/2002) utfärdats. Förordningen bör ses över så att den tilläggsdagpenning som betalas av en sjukkasse och det stöd för privat vård som utöver lön betalas till en vårdare i anställningsförhållande jämte kommuntillägg som eventuellt betalats i samband med stödet beaktas som stabiliserad löneinkomst.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2006.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***Lag****om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 juli 1998 om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 19 § och dess rubrik, 19 a § och dess rubrik, 20 § och 21 § 1 mom., av den 19 § sådan den lyder i lag 1301/2002 och 19 a § sådan den lyder i nämnda lag och i lag 940/2004, som följer:

19 §

Grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie

Lön, resultatpremie eller annat vederlag som erhålls i anställnings- eller tjänsteförhållande och som betalats eller enligt avtal skall betalas som ersättning för arbete utgör lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Ett sådant vederlag betraktas som lön också då det i stället för av arbetsgivaren betalas till arbetstagaren av ett konkursbo, en myndighet som sköter lönegarantiärenden och som avses i lönegarantilagen (866/1998) eller någon annan betalare (ställföreträdande betalare). Till lönen räknas också sådant vederlag för arbete som enligt avtal delvis eller helt skall gottgöras i form av

1) betjäningssavgifter eller gåvor av allmänheten

2) dagpenning som betalas av en sjukkasse enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal, eller

3) stöd för privat vård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), eller något annat motsvarande stöd som betalas av staten eller kommunen.

Lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie är dock inte bland annat

1) personalförmåner som tillhandahållits av arbetsgivaren,

2) ränteförmån för lån som erhållits på grundval av ett anställningsförhållande,

3) förmån som innefattar rätt att på grundval av ett anställningsförhållande teckna aktier eller andelar i ett samfund till lägre pris än gängse pris, om förmånen kan utnyttjas av en majoritet av de anställda,

4) förmån som avses i 66 § i inkomstskattelagen (584/1997) och som uppkommer ge-

nom användning av en anställningsoption, eller prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på ett bolags aktier,

5) premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag inom samma koncern eller inom en annan motsvarande ekonomisk sammanslutning som noteras på en börs som är underställd myndighetstillsyn, i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet av den behållning premien ger beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats,

6) dagpenning eller någon annan ersättning för kostnader för arbetsresor,

7) sådan lön för väntetid som avses i 2 kap. 14 § 1 mom. i arbetsavtalslagen (55/2001),

8) ersättning som betalas vid upphävande av arbetsavtal eller avslutande av tjänsteförhållande, eller andra skadestånd,

9) vinstpremieandelar som avses i personalfondslagen (814/1989) och som har överförts till en personalfond eller lyfts kontant, eller fondandelar som har lyfts ur en personalfond,

10) poster som med stöd av bolagsstämmans beslut betalas till en arbetstagare i form av vinstutdelning eller som kontant vinstpremie, under förutsättning att den kontanta vinstpremien betalas till hela personalen och att syftet inte är att med hjälp av den ersätta det lönesystem som förutsätts i ett kollektivavtal eller arbetsavtal, att grunderna för fastställandet av den kontanta vinstpremien överensstämmer med 2 § 2 mom. i personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än det sammanlagda beloppet av den kontanta vinstpremie och den utdelning till aktieägarna som fastställs vid bolagsstämman, och inte heller

11) vinstandelar eller utdelningar som delägare i ett bolag har lyft.

I de situationer som avses i 2 mom. 10 punkten förutsätts dessutom att ett avtal som är bindande för arbetsgivaren inte har ingåtts beträffande betalningen av vinstpremie, att ägarna vid bolagsstämman fattar ett bindande beslut om utbetalning av kontant vinstpremie efter räkenskapsperiodens slut och att vinst-

premien betalas därefter. En tilläggsförutsättning är att ärendet behandlas i enlighet med lagen om samarbete inom företag (725/1978) eller på något annat motsvarande sätt.

Som förvärvsinkomst för utlandsarbete betraktas med avvikelser från vad som föreskrivs i 1–2 mom. den lön som borde betalas i Finland för motsvarande arbete. Om motsvarande arbete inte finns i Finland, betraktas den lön som annars kan anses motsvara nämnda arbete som förvärvsinkomst.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om vad som enligt denna paragraf betraktas som lön.

19 a §

Grund för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie

Grund för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är den sammanlagda lönesumma som består av de inkomstposter enligt 19 § som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och som arbetsgivaren eller en annan ställföreträdande betalare än den i lönegarantilagen avsedda myndighet som sköter lönegarantiärenden betalar, om inte något annat följer av 12 §.

Statliga affärsverks arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms utifrån de löner som affärsverken betalt och som avses i 13 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996).

20 §

Förfarandet vid betalning av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie

Arbetsgivaren innehåller i samband med varje lönebetalning löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie hos varje arbetstagare som berörs av den premiebetalningsskyldighet som fastställs i 15 §.

21 §

Uttag och redovisning av premierna

De försäkringsanstalter som avses i 29 § i lagen om olycksfallsförsäkring tar hos ar-

betsgivaren ut arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie utifrån lönesumman enligt 19 a § 1 mom. Arbetsgivaren svarar gentemot försäkringsanstalten även för betalning-

en av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie.

_____ Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Helsingfors den 2 december 2005

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Tuula Haatainen*

Lag

om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 24 juli 1998 om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 19 § och dess rubrik, 19 a § och dess rubrik, 20 § och 21 § 1 mom., av dem 19 § sådan den lyder i lag 1301/2002 och 19 a § sådan den lyder i nämnda lag och i lag 940/2004, som följer:

Gällande lydelse

19 §

Inkomst som utgör grund för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie

Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på basis av den lönesumma enligt vilken arbetsgivares olyckfallsförsäkringspremie bestäms.

Statliga affärsverks arbetslöshetsförsäkringspremie bestäms på basis av de löner som affärsverken betalt och som avses i 13 § lagen om förskottsuppbörd (1118/1996).

Föreslagen lydelse

19 §

Grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie

Lön, resultatpremie eller annat vederlag som erhålls i anställnings- eller tjänsteförhållande och som betalts eller enligt avtal skall betalas som ersättning för arbete utgör lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Ett sådant vederlag betraktas som lön också då det i stället för av arbetsgivaren betalas till arbetstagaren av ett konkursbo, en myndighet som sköter lönegarantiärenden och som avses i lönegarantilagen (866/1998) eller någon annan betalare (ställföreträdande betalare). Till lönen räknas också sådant vederlag för arbete som enligt avtal delvis eller helt skall gottgöras i form av

1) betjäningssavgifter eller gåvor av allmänheten

2) dagpenning som betalas av en sjukkassa enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som arbetstagaren får i stället för lön som betalas med stöd av lag, kollektivavtal eller något annat avtal, eller

3) stöd för privat vård enligt lagen om

stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), eller något annat motsvarande stöd som betalas av staten eller kommunen.

Lön som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie är dock inte bland annat

1) personalförmåner som tillhandahållits av arbetsgivaren,

2) ränteförmån för lån som erhållits på grundval av ett anställningsförhållande,

3) förmån som innefattar rätt att på grundval av ett anställningsförhållande teckna aktier eller andelar i ett samfund till lägre pris än gängse pris, om förmånen kan utnyttjas av en majoritet av de anställda,

4) förmån som avses i 66 § i inkomstskattelagen (584/1997) och som uppkommer genom användning av en anställningsoption, eller prestation som är baserad på ett anställningsförhållande och som fastställs enligt förändringen av värdet på ett bolags aktier,

5) premie som ges i form av sådana aktier i arbetsgivarbolaget eller ett annat bolag inom samma koncern eller inom en annan motsvarande ekonomisk sammanslutning som noteras på en börs som är underställd myndighetstillsyn, i form av en placeringsdeposition eller på annat motsvarande sätt, eller helt eller delvis i form av pengar i stället för aktier, förutsatt att värdet av den behållning premien ger beror på hur värdet av aktierna utvecklas under en period på minst ett år efter att premien utlovats,

6) dagpenning eller någon annan ersättning för kostnader för arbetsresor,

7) sådan lön för väntetid som avses i 2 kap. 14 § 1 mom. i arbetsavtalslagen (55/2001),

8) ersättning som betalas vid upphävande av arbetsavtal eller avslutande av tjänsteförhållande, eller andra skadestånd,

9) vinstpremieandelar som avses i personalfondslagen (814/1989) och som har överförts till en personalfond eller lyfts kontant, eller fondandelar som har lyfts ur en personalfond,

10) poster som med stöd av bolagsstämans beslut betalas till en arbetstagare i form av vinstutdelning eller som kontant vinstpremie, under förutsättning att den

kontanta vinstpremier betalas till hela personalen och att syftet inte är att med hjälp av den ersätta det lönesystem som förutsätts i ett kollektivavtal eller arbetsavtal, att grunderna för fastställandet av den kontanta vinstpremier överensstämmer med 2 § 2 mom. i personalfondslagen och att bolagets fria kapital är större än det sammanlagda beloppet av den kontanta vinstpremie och den utdelning till aktieägarna som fastställs vid bolagsstämman, och inte heller

11) vinstandelar eller utdelningar som delägare i ett bolag har lyft.

I de situationer som avses i 2 mom. 10 punkten förutsätts dessutom att ett avtal som är bindande för arbetsgivaren inte har ingåtts beträffande betalningen av vinstpremie, att ägarna vid bolagsstämman fattar ett bindande beslut om utbetalning av kontant vinstpremie efter räkenskapsperiodens slut och att vinstpremier betalas därefter. En tilläggsförutsättning är att ärendet behandlas i enlighet med lagen om samarbete inom företag (725/1978) eller på något annat motsvarande sätt.

Som förvärvsinkomst för utlandsarbete betraktas med avvikelse från vad som föreskrivs i 1–2 mom. den lön som borde betalas i Finland för motsvarande arbete. Om motsvarande arbete inte finns i Finland, betraktas den lön som annars kan anses motsvara nämnda arbete som förvärvsinkomst.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om vad som enligt denna paragraf betraktas som lön.

19 a §

Inkomst som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie

Den lön eller annat vederlag som erhålls i anställnings- eller tjänsteförhållande eller i annat tjänstgöringsförhållande och som betalts som ersättning för arbete utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie.

Som lön för utlandsarbete betraktas den lön som borde betalas i Finland för motsvarande arbete eller lön som annars kan anses motsvara nämnda arbete.

19 a §

Grund för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie

Grund för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är den sammanlagda lönesumma som består av de inkomstposter enligt 19 § som utgör grund för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och som arbetsgivaren eller en annan ställföreträdande betalare än den i lönegarantilagen avsedda myndighet som sköter lönegarantiärenden betalar, om inte något annat följer av 12 §.

